

Enkratni nočnik

IDIOTI

omejena izdaja

sezona
2016/2017

Uprizoritev 4

Lars von Trier

IDIOTI
(Idioterne)

Režija: Nina Rajić Kranjac

Igrajo:

Ivan Godnič

Benjamin Krnetič k. g.

Anja Novak

Maruša Oblak

Ramana Šalehar

Blaž Šef

Stane Tomazin

Dario Varga

Dodatno gradivo so prispevali režiserka,
dramaturginja in igralci.

Dramaturgija: Katarina Pejović
Prevod scenarija: Silvana Orel Kos
Scenografija: Urša Vidic
Kostumografija: Ljubica Čehovin – Suna*
Avtorski glasbeni vložek: Song Larsu
(besedilo in aranžma: Anja Novak)
Koreografija: Dragana Alfirevič
Oblikovanje svetlobe: Borut Bučinel
Oblikovanje zvoka: Marijan Sajovic
Svetovalka za jezik: Mateja Dermelj
Vodja predstave: Urša Červ

Premiera: 14. april 2017,
zgornja dvorana
Slovenskega mladinskega gledališča

Prva slovenska uprizoritev

Lučna mojstra: Matjaž Brišar, David
Cvelbar
Tonski mojster: Silvo Zupančič
Asistent tonskega mojstra: Marijan
Sajovic
V predstavi smo uporabili različne že
obstoječe skladbe.
Video tehnik: Dušan Ojdanič
Garderoberki: Slavica Janošević,
Andreja Kovač
Šivilja: Marija Boruta
Maskerka in frizerka: Nathalie Horvat
Rekviziterja: Dare Kragelj, Gašper
Tesner
Odrski mojster: Boris Prevec
Odrski delavci: Tomaž Erzetič, Valerij
Jeraj, Tine Mazalović, Mitja Strašek
Ključavničar: Sandi Mikluž
Mizar: Boštjan Kljakič Kim
Izdelava scenografije: delavnice
Slovenskega mladinskega gledališča
Ekonom: Ivan Šikora
Čistilki: Ljubica Letić, Nevzeta Šabić

*V avtorskem kostumografskem
kolažu so delno ali v celoti citirani
nekateri kostumi iz predstav
Slovenskega mladinskega gledališča,

Mestnega gledališča ljubljanskega in
SNG Drama Ljubljana, katerih avtorji
so Leo Kulaš, Bjanka Adžić Ursulov,
Alenka Bartl, Belinda Radulović, Ana
Savić Gecan in Jelena Proković.

Zahvaljujemo se SNG Drama
Ljubljana, posebej Iztku Vadrjalu,
Marijani Johnson in Lanetu
Sokolovskemu, ter Mestnemu
gledališču ljubljanskemu, posebej
Janezu Koleši in Angelini Karimović.

Na naslovnici Blaž Šef; foto Ivian Kan
Muzejinović

Drage gledalke in dragi gledalci, pozdravljeni. Dobrodošli. Danes se boste srečali s čudno zgodbo. Zgodbo, ki jo je navdihnil danski film *Idioti* Larsa von Trierja. Srečali se boste s čudnimi ljudmi. Ljudmi z rano. Ljudmi, ki potrebujejo pozornost. Vašo pozornost. Drugače jih ni. Srečali se boste z ljudmi, ki počnejo vse mogoče, da bi bili v stiku sami s sabo. Z ljudmi, ki vsak dan vstopajo v kože drugih, da bi odkrili nekaj o nas. Ljudmi, ki so pripravljeni po štiriindvajset ur na dan misliti, komu, zakaj, kako in ali sploh kaj reči. Srečali se boste z ljudmi, ki vam ne bodo pustili do besede. Večino časa bodo govorili oni. Srečali se boste z ljudmi, ki so nepotrebno razkošje, šesti prst. Govori se, da so ti ljudje lahko lastniki človeških duš. Da so najbližje angelom. Da jim je bilo to položeno v zibelko. Njihovega dela se ne da meriti, stehtati, oceniti, izvažati, njihovega izdelka se ne da otipati, in zadnje čase ga je vse težje tudi prodati. Trdijo, da so nenadomestljivi, ker so edinstveni. Človek skoraj ne more verjeti, da to danes še obstaja: nenadomestljiv človek. To je čuden svet. V srednjem veku smo jih pobijali, danes pa si jih lahko privoščimo. No, v bistvu so postali malo predragi. Sicer pa bodo ti ljudje kljub temu v mukah klečeplazili zaradi ideje. Zaradi misli. Zaradi poante. In pri tem ne bo nobenega zagotovila, da bodo vplivali na kogarkoli. Pravijo, da je imelo njihovo delo, če so dosegli vsaj enega med vami, smisel. Kakšen nesmisel. Pravijo, da še gojijo vero v človeka. Tukaj so zato, da se ljudje v njih ugledajo. Pravzaprav se s tem ukvarjajo. Njihov čas ne pozna preteklosti niti prihodnosti. Oni živijo v trenutku. Za trenutek. Tukaj in zdaj. Vsakič znova, pravijo, je njihovo poslanstvo dokopati se do bistva lepote človeka.

**V imenu *Idiotov*,
Nina Rajić Kranjac,
glavna in odgovorna
urednica**

SL O V E N I J A

Modrice

Majhna si, majhna, dežela.
Premajhna celo za najmanjše
besede, ampak dovolj
velika za napihnjene slone,
ki prestrašeno pazijo, kako
se muvajo mim porcelana
v štacuni.

A vseeno vse potrejo.

Raje razbijam iskreno
kot pa po slonje.

Raje sploh ne razbijam.
Raje božam.

(Čeprav sloni so super.
Obožujem njihov čut za
skupnost.)

Iz muhe v slona.
To pa znamo.
Šmentana muha, kaj
si tak suha?

Eni delamo jogo.
Drugi delajo jogurte.
Tretji mešajo cement.
Četrtri drek.

Si predstavljate slona,
ki dela jogo?

Zdej se bo treba pa cenzurirat!

Cenzurirana umetnost bi lahko postala
stil
smer
ali pa
obdobje.
Ali pa kar
večnost

∞

Učbeniki za gimnazije.
Iz majhnega zraste še manjše.

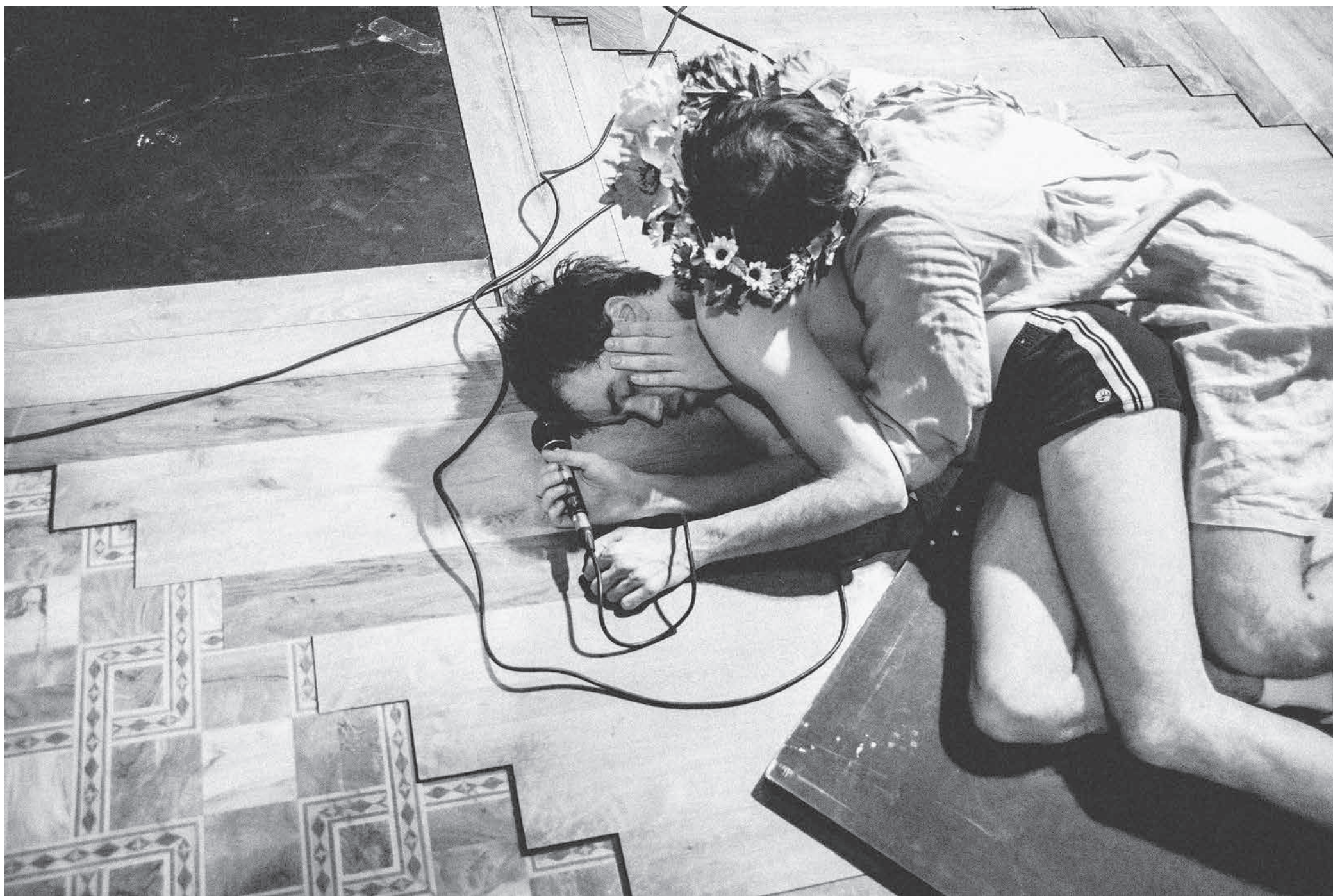
Če se malo pocenzuriraš.

Lažje živiš.

Manj govoriš.

Modro modrice molčiš.

Anja Novak

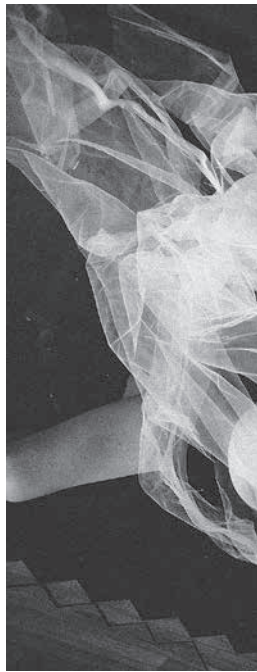

Blaž Šef, Benjamin Krnetič

Anja Novak

Stane Tomazin, Anja Novak, v ozadju Nina Rajić Kranjec

POSEL

Cekin za vsakič, ko smo danes slišali: »Butičnost v slovenski turizem«

*Za razvojno najbolj prodorno
občino razglašen Podčetrtek*

Turistični delavci se zavedajo, da množičnega turizma pri nas ne bo nikoli, zato se želijo osredotočiti na »zeleno, trajnostno naravnano butično zgodbo«. Zlati kamen gre letos Podčetrtku.

[...] Pri izbiri letošnjega nagrajenca je bila rdeča nit turizem, na krilih katerega v zadnjih dneh leti tudi Slovenija. Naša država je namreč konec tedna ponosno zapustila največjo turistično borzo na svetu ITB Berlin, saj je dobila številne pohvale, pa tudi ugledno nagrado National Geographica. Strokovnjaki so v razpravi govorili o pravi poti do razvoja uspešne znamke turistične destinacije, osredotočili pa so se prav na vtise iz Berlina ter na rekordne številke ljubljanskega turizma in sevniško zgodbo zaradi Melanie Trump kot primera dobre prakse.

Slovenija kot vzorčni model za trajnostni turizem

Maja Pak, direktorica Slovenske turistične organizacije (STO), je ponovila svoje besede iz Berlina: »*Poti nazaj ni več, zdaj nas resnično gleda ves svet.*«

[...] »*Postali smo vzorčni model za trajnostni turizem,*« se je pohvalila. »*V veliko veselje mi je bilo, ko so potem prišle druge države vprašat, kako nam je to uspelo. Kako lahko pri nas sodelujemo kar vsi – vlada, destinacije, ponudniki, celo aktivisti glede podnebnih sprememb in tako naprej. Prepričala jih je predvsem zelena zaveza vseh akterjev, zelena shema slovenskega turizma,*« je pojasnila.

[...] V pripravi je tudi nova strategija turizma na državni ravni, ki naj bi bila izdelana do junija, tudi ta pa bo očitno omenjala butičnost. »*V izhodišču nameravamo navesti Slovenijo kot butično petzvezdično destinacijo za zdrava, zelena in aktivna doživetja,*« je pojasnila Renata Martinčič z Direktorata za turizem na gospodarskem ministrstvu.

Tina Hacler
Vir: MMC RTV Slovenija

Ko postane Kitajska predraga, proizvodnjo preseliš v Srbijo

*Intervju z generalnim direktorjem
Lisca Goranom Kodeljo*

Ob prihodu na letališče Jožeta Pučnika, kamor se je vrnil s tridnevnega poslovnega potovanja v Beogradu, direktor sevniške Skupine Lisca Goran Kodelja ni bil videti preveč zadovoljen. »*Tale dež ni dober za prodajo kopalk,*« je dejal.

Lisca je kljub lanskemu štiriodstotnemu padcu prodaje leto končala s 740.000 evri čistega dobička. Kodelja je javno že večkrat poudaril, da je podjetje spodnjega perila zadnji vlak ujelo leta 2005, ko je del proizvodnje preselilo na Kitajsko. Takrat so bile kitajske delavke nepredstavljivo cenejša delovna sila – na mesec so zaslužile 100 dolarjev, kar je zahtevalo svoj davek. Od okoli 1.200 zaposlenih ljudi v Sloveniji jih podjetje danes zaposluje le še 278. Odločitev o selitvi proizvodnje, ki je bila tako dolgo časa na domačem trgu, ni bila enostavna, priznava Kodelja, »*a vsi naši konkurenti iz Evrope so to že počeli.*«

Kateri pomisleke, če sploh, ste imeli pri sprejetju odločitve, da boste del proizvodnje iz Sevnice preselili na Kitajsko?

Imeli smo takšne in drugačne dileme. Prvič, Kitajska je daleč, kar je povezano z določenimi stroški, drugačna je miselnost ljudi, a ta korak je bilo treba narediti. Na začetku nas je večkrat bolela glava, a smo zadeve dobro usklajevali. Na Kitajskem imamo že vrsto let dobre poslovne partnerje in tistih glavnih nití nismo menjali. Problem pa je danes v tem, da proizvodnja na Kitajskem še zdaleč ni tako poceni, kot je bila leta 2005.

[...]

Velika podjetja iščejo najcenejšo delovno silo, vi pa obrat selite v Srbijo. Kako to?

Tam imamo tovarno, v kateri je zaposlenih več kot 200 šivilj. Srbija je blizu, vsi razumemo jezik, poznamo miselnost ljudi, zelo pomembna je logistika – usedeš se v avto in čez šest, sedem ur si v naši tovarni. To je zelo pomembno. Nekatere druge družbe že povečujejo proizvodne kapacitete na teh bližnjih trgih, kjer je cena relativno nizka. To se bo dogajalo še nekaj časa.

Globalizacija pušča svoj pečat, pravite.

V Sloveniji in Evropi spoznavamo, da globalizacija kaže svoj grdi obraz in ga bo kazala še na grši način. Ko danes govorimo, da je kriza in kdaj bomo šli iz krize – veste, to je kompleksno vprašanje, saj kriza ni le posledica tega, da so se v Sloveniji nekatere stvari napačno dogajale. Da, veliko je bilo napačnih, in te gledamo na televiziji. A kriza je posledica tega, da v Evropi zmanjkuje delovnih mest, in sicer zato, ker globalizacija deluje na vseh trgih in prihaja do konvergence v svetovnem merilu. Plače na Daljnem vzhodu se povečujejo, delovnih mest je tam vse več, neke drugje jih bo vedno manj. To je ničelna igra. Nekdo izgubi, nekdo dobi. In trenutno izgubljamo Evropejci. Globalizacija, tako kot je nastavljena, je nastavljena v interesu velikih korporacij in ne v interesu evropskih držav, ki bodo po moji presoji za to globalizacijo plačale veliko ceno. Bo pa še nekaj časa trajalo, preden se bodo plače v nekaterih bližnjih jugovzhodnih in balkanskih državah približale plačam v Sloveniji. In vse do takrat bo tam zanimivo imeti lastne poslovne obrate.

In ste mi že odgovorili na vprašanje, ali Slovenci še naprej ostajamo predraga delovna sila?

To je relativno v tem smislu, ker mi vemo, da je minimalna plača na ravni 570 neto, ko greš v trgovino, ko vidiš cene, stroški komunalnih storitev ..., težko rečeš, da je to plača, s katero bi bili ljudje zadovoljni ...

... imajo pa v Srbiji 330 evrov plače in so življenjski stroški primerljivi z našimi.

V Srbiji so plače 330 evrov bruto, kar je neto bistveno manj! O tem bi lahko moralizirali, a ekonomija ima lastno logiko, kapital se seli tja, kjer je proizvodnja cenejša, in če temu ne slediš, izpadeš iz igre.

Katja Štok
Vir: MMC RTV Slovenija

SVET

Čustva zaostajajo, strasti zaostajajo, ustanove zaostajajo, vsega je preveč, vse je ta čezmernost, ki ne ustavi spremembe eksistence, eksistenca sama je odvečna misel, filozofi, učenjaki, zdravniki, svečeniki, ki so nam sčasoma grobo in oprezno to življenje spremenili v laž, kajti stvari so brez globine, ničesar ni tam preko, in ni drugega ponora od tistega, ki se vzpostavi,

toda *takoj*, nič ideje, nič entitete, nič imanence in nič instance, ne čaka me ničesar, kar bi terjalo račun, a jaz moram zahtevati račun od podlih, starih cepcev, ki zastopajo doktrino, dejstvo, da smo imeli čustva, strasti, sisteme, je le izguba časa.

Ko moja roka žge, resnično žge.

Antonin Artaud
Odlomek iz pesmi. V:
Antonin Artaud: *Pesmi-teksti*, prevod Andrej Medved. Zbirka Nova lirika, Mladinska knjiga, Ljubljana, 2010, str. 140.

MIT O SIZIFU

Bogovi so Sizifa obsodili, da je moral neprenehoma valiti skalo do vrha gore, s katerega se je kamen s svojo lastno težo kotalil nazaj. Z neko upravičenostjo so mislili, da ni strašnejše kazni, kot je nekoristno in brezupno delo.

Če verjамemo Homerju, je bil Sizif najmodrejši in najrazsodnejši med smrtniki. Po nekem drugem izročilu pa naj bi se bil nagibal k razbojniške-mu poklicu. Tu ne vidim nobenega nasprotja. Različna so mnenja o nagibih, ki jih je moral plačati s tem, da je postal nekoristen delavec v podzemlju. Predvsem mu očitajo nekaj lahkomišelnosti do bogov. Izdal je njihove skrivnosti. Jupiter je ugrabil Ezopovo hčer Egino. Oče se je čudil, da je hči izginila, in se je potopil Sizifu. Ta je vedel za ugrabitev in je ponudil Ezopu, da mu pove, kje je hči, pod pogojem, da priskrbi vodo korintski trdnjavi. Ljubši od nebeških strel mu je bil blagoslov vode. Za to je bil kaznovan v podzemlju. Homer nam tudi pripoveduje, da je Sizif vkoval v verige Smrt. Pluton ni prenesel pogleda na svoje opustelo in tiho kraljestvo. Poslal je boga vojne, da je rešil Smrt iz rok njenega zmagovalca.

Pripovedujejo tudi, da je Sizif, ko se mu je bližala smrt, hotel nerazsodno preskusiti ljubezen svoje žene. Ukazal ji je, naj vrže njegovo truplo nepokopano na sredo mestnega trga. Potem se je znašel v podzemlju. Ženina poslušnost, tako nasprotna človeški ljubezni, ga je razkačila, in izprosil si je pri Plutonu dovoljenje, da se vrne na zemljo in kaznuje svojo ženo. Ko pa je vnovič videl obličje tega sveta, okusil vodo in občutil sonce, vroče kamenje in morje, se ni hotel več vrniti v temo podzemlja. Nič niso pomagali klici, jeza in svarila. Še dolga leta je živel v zavajnatem zalivu ob bleščecem se morju in smehljajoči se zemlji. Potrebna je bila odločitev bogov. Merkur je prišel zgrabiti predrzneža, iztrgal ga je iz njegovih radosti in ga s silo odpeljal v podzemlje, kjer ga je že čakala njegova skala.

Iz povedanega je že jasno, da je Sizif absurden junak, tako po svojih strasteh kot po svoji kazni. Njegov prezir do bogov, njegovo sovraštvo do smrti in strastna ljubezen do življenja so mu prinesli to neizrekljivo kazen, kjer je vse bitje zaposleno, ne da bi kaj doseglo. To je cena, ki jo je treba plačati za strasti tega sveta. Ničesar nam ne pripovedujejo o Sizifu v podzemlju. Miti so ustvarjeni za to, da jih poživlja domišljija. Pri Sizifovem vidimo samo ves napor telesa, napetega, da privzdigne velikanski kamen, ga zakotali in ga spravlja navzgor po strmini, začenjajoč to že stotič; vidimo nagubani obraz, lice, prižeto h kamnu, pomoč ramena, ki podpira gmoto, pokrito z ilovico, pomoč stopala, ki se podstavlja, prestrezanje z izteg-njenima rokama, čisto človeško varnost dvojice dlani, polnih prsti. Prav na koncu tega dolgotrajnega napora, merjenega s prostorom brez neba in s časom brez globine, je cilj dosežen. Sizif tedaj gleda kamen, kako se v nekaj trenutkih odvali proti dolenjemu svetu, od koder ga bo treba spet spravljati k vrhovom. Spusti se še sam na ravnico.

In Sizif me zanima ravno med tem vračanjem, med tem odmorom. Obraz, ki se muči tako blizu kamenja, je že sam kamniten! Vidim tega človeka, kako se s težkim, vendar enakomernim korakom spušča proti muki, ki ji nikoli ne bo videl konca. Ta ura, ki je kakor oddih in ki se povrača enako zanesljivo kakor njegova nesreča, to je ura zavesti. V vsakem teh trenutkov, ko zapušča vrhove in se polagoma spušča proti brlogom bogov, presega svojo usodo. Močnejši je od svoje skale.

Če je ta mit tragičen, potem zato, ker se njegov junak zaveda. Kje bi namreč bila njegova muka, če bi ga ob vsakem koraku podpiralo upanje, da mu bo uspelo? Današnji delavec opravlja vse dni svojega življenja iste naloge, in ta usoda ni nič manj absurda. Tragična pa je samo v redkih trenutkih, ko se delavec zave. Sizif, proletarec bogov, nemočen in uporen, pozna vso razsežnost svojega nesrečnega položaja: nanj misli med svojim spuščanjem. Jasno-

vidnost, ki naj bi povzročala njegovo muko, hkrati dopolnjuje njegovo zmago. Vsako usodo je mogoče preseči s prezirom.

Tako poteka spuščanje nekatere dni v žalosti, lahko pa poteka tudi v veselju. Ta beseda ni odveč. Spet si zamišljam Sizifa, kako se vrača k svoji skali, in na začetku je bila bolečina. Kadar ostajajo zemeljske podo-be premočno v spominu, kadar postaja klic po sreči pretežak, se primeri, da se v človekovem srcu vzdigne žalost: to je zmaga skale, to je skala sama. Neznanska nesreča je pretežka, da bi se dala nositi. To so naše getsemanske noči. Vendar uničujejoč resnice propadejo, ko jih spoznamo. Tako Edip najprej uboga svojo usodo, ne da bi vedel. S trenutkom, ko zve, se začne tragedija. Ali isti trenutek slep in obupan spozna, da je edina vez, ki ga povezuje s svetom, mehka roka mladega dekleta. Tedaj se zasljišjo čezmerne besede: »Kljub toliko preskušnjam mi moja velika starost in veličina moje duše dajeta soditi, da je vse dobro.« Sofoklov Edip tako kot Kirilov Dostojevskega izreka obrazec absurde zmage. Antična modrost se združuje z novodobnim heroizmom.

Absurdnosti ni mogoče odkriti, ne da bi človeka zamikalo napisati kak priročnik za srečo. »Kako vendar, po tako ozkih poteh ...?« Ampak svet je samo eden. Sreča in absurdnost sta otroka iste zemlje. Neločljiva sta. Zmotno bi bilo reči, da se sreča nujno poraja iz odkritja absurdnosti. Prav tako se dogaja, da se občutek absurdnosti rodi iz sreče. »Sodim, da je vse dobro,« pravi Edip, in te besede so posvečene. Zvenijo po grozovitem in omejenem človekovem vesolju. Učijo nas, da vse še ni, ni bilo izžpano. Iz tega sveta preganjajo boga, ki je prišel vanj z nezadovoljstvom in z nagnjenostjo k nekoristnim bolečinam. Iz usode delajo človeško stvar, ki se mora urejati med ljudmi.

To je vse Sizifovo tiho veselje. Njegova usoda mu pripada. Njegova skala je njegova reč. In prav tako absurden človek, ko premišlja svojo muko, zapove molk vsem malikom. V vesolju, ki je se je mahoma povrnilo v svoj molk, se vzdigne tisoč drobnih očaranih zemeljskih glasov. Nezavedni in skrivni klici, vabila vseh obrazov – nujno nasprotje in cena zmage. Ni sonca brez sence, in treba je poznati noč. Absurden človek pravi Da in njegov napor se ne bo nehal. Če že obstaja osebna usoda, pa ni kake višje usode, ali kvečjemu takšna, da jo ima za pogubno in zaničevanja vredno. V vsem drugem pa ve, da je gospodar svojih dni. V tistem izbranem trenutku, ko se človek spet ozre po svojem življenju, Sizif, vračajoč se proti svoji skali, premišlja o nepovezani vrsti dejanj, ki postaja njegova usoda, usoda, ki jo je ustvaril sam, združena pod pogledom njegovega spomina in kmalu zapečaten z njegovo smrtjo. Prepričan, da ima vse, kar je človeško, povsem človeški izvir, kot slepec, ki želi videti in ki ve, da noč nima konca, je tako ves čas na poti. Skala se še vedno kotali.

Puščam Sizifa ob vznožju gore! Človek vedno spet najde svoje breme. A Sizif nas uči najvišje zvestobe, ki zanikuje bogove in privzdiguje skale. Tudi on sodi, da je vse dobro. To veselje, ki je poslej brez gospodarja, se mu ne zdi ne jalovo ne ničevno. Vsako zrnce tega kamna, vsak rudninski odkrušek te gore, polne noči, sestavlja svet sam zase. Trud proti vrhovom sam zadostuje, da napolni človeško srce. Sizi-fa si moramo zamišljati srečnega.

Albert Camus: *Mit o Sizifu*. Prevedel Janez Gradišnik. Cankarjeva založba, Ljubljana, 1980, str. 119–122.

Sizif (guru Sizif)

**Sizife, Sizife
Šta ima novo Sizife?
Jesi se umorio Sizife?
Jel' ti dokurčilo Sizife?**

**Najveći kamen Sizife
biro si bez dozvole.
Bez ljudi i mehanizacije,
prateće dokumentacije.**

**Nema veze Sizife,
oprostićemo ti grjeheve,
samo nas podrži ti
za sledeće izbore.**

**Kako nećeš Sizife?
To nema nikakve logike.
Kako je stopostotnule
veće od naše polovine?**

**Ja kad ne bi guro
ko bi bio guru?
Ja kad ne bi guro
ko bi bio guro?**

**Guru guru
guru guru
guru guru
guru guru – Sizif!**

**Ja kad ne bi guro
ko bi bio guru?
Ja kad ne bi guro
ko bi bio guro?**

Rambo Amadeus

Blaz Šef

Blaz Šef, Benjamin Krnetič, Maruša Oblik

Anja Novak, Stane Tomazin, Blaž Šef

Dario Vargo

Benjamin Krmetič

U I A I A
K L N A R K A

Søllerød Kro,
restavracija z eno
Michelinovo zvezdico

Jedilni list za
pomlad 2017

LUNCH À LA CARTE

ENTRÉES

Søllerød Caviar "En surprise".....DKK 450,- (60.45 eur)
Oscietra Unika, Gillardeau oysters & Vermouth
..... DKK 550,- (73.89 eur)
Halibut, yuzu, browned butter, pomelo & Jerusalem artichoke
..... DKK 325,- (43.66 eur)
Langoustine, crispy pork, wood ear & fermented mushroom foam.
..... DKK 425,- (57.10 eur)
The best of the duck, smoked Whisky sauce, celeriac & fermented
mushrooms DKK 375,- (50.38 eur)

MAIN COURSES

Turbut, lettuce in white sauce, ramson, spelt & red wine
..... DKK 495,- (66.50 eur)
Sweetbread of veal, brood beans, fermented garlic & onion bouillon. . .
..... DKK 425,- (57.10 eur)
Pigeon in croûton, Roscoff onion, stuffed morel & morel ju.
..... DKK 545,- (73.22 eur)
Beef, Tuber melanosporum, the best of the duck & puff pastry.
..... DKK 595,- (79.93 eur)

CHEESES

Selection of European cheeses DKK 185,- (24.85 eur)
Tuber melanosporum, warm taleggio, olive oil & crunch
..... Daily price

DESSERTS

Ice cream & sorbet with dehydrated chocolate
..... DKK 160,- (21.49 eur)
Mango with yuzu & whole milkDKK 165,- (22.17 eur)
Coconut scented with passion fruit & vanilla
.....DKK 165,- (22.17 eur)
Parsnip ice cream with flavor of camomille & late summer honey
.....DKK 165,- (22.17 eur)
Pastachio with thyme & biodynamic hay-milk
.....DKK 165,- (22.17 eur)
Chocolate dessert with original beans & arabica
.....DKK 165,- (22.17 eur)
Gourmandise desserts – secelction of desserts from our Head Chef ...
..... DKK 355,- (47.69 eur)

O reformi šolskega pouka

Reforma šolskega pouka: ne samo v tehničnem pogledu in izobraževalnem sistemu na splošno, temveč zlasti glede gradiva. Sodobni sistem napredovanja brez selekcije ustreza zgolj povprečnejšem. Pamet je zapostavljena na račun potrpljenja.

Hvaljene in nagrajevane so značilnosti sužnjev. Šola postaja ogromno vadblišče poslušnosti. Znanje, ki ga v njej dobimo, je povsem nekoristno, pa ne toliko zaradi vrste, ampak bolj zaradi svoje nekoherentnosti in necelovitosti.

Možgani maturanta so podobni komisijski prodajalni, v kateri obubožane duhovne veličine preteklosti dajejo na prodaj dragocenosti iz svojega zasebnega življenja. Zgodovina, zvedena na številke ali – kar je še huje – namenjena sami sebi, ne pa prihodnosti, naredi prav tak neprijeten vtis, kakršnega dobi človek, če bere dnevnik stare device.

Gimnazijec se uči zgodovino, to je res – vendar se iz zgodovine ničesar ne nauči. Zato je v obliki, v kakršni jo opisujemo, povsem nekoristna. Zgodovina namreč ni poznavanje preteklosti, ampak predvsem prolegomena k prihodnosti in uporabna etika. Zgodovina mora biti zato samo pomožna disciplina »POLITIKE« (v grškem pomenu besede) in SLIKANICA ETIKE.

Kar zadeva materni jezik, nihče, ki ima vsaj malce soli v glavi, ne dvomi o tem, da njegovo šolsko poučevanje zanemarja najpomembnejše: njegovo praktično uporabo. Materni jezik bi moral biti – razen kratkega slovničnega uvoda, v katerem je povzeto bistvo – spoj modernega govornišтва, to je SEMANTIKE, vaj iz LOGIKE, DIALEKTIKE (v pozitivnem smislu) in PRIVZGAJANJA UMETNIŠKEGA OKUSA.

Sprašujem se, kakšen sodoben okus ali kakšen okus nasploh lahko človeku 20. stoletja privzgajajo določeni pisatelji, kakršni so na primer Janko Veselinović, Bogoboj Atanacković, Joakim Vujić, ter določene hagiografije ali žitja?

Književnost bi bilo treba ločiti od pouka maternega jezika, najprej zato, da bi se znebili škodljivega patriotizma, potem pa zato, da bi privzgajala – v sklopu celotne umetnosti človeštva – UMETNIŠKI OBČUTEK, ne pa bibliografske enciklopedičnosti. V vseh šolskih učbenikih za srbski jezik, ki sem jih pregledal, je svetovni književnosti namenjeno obrobno mesto, mesto najbolj splošnega uvoda v nacionalne bedastoče.

Balzac se tako pojavi samo kot lakaj, ki nam utira pot do Jakova Ignjatovića! Treba je vzeti najboljše, ne pa našega.

Enkrat za vselej je treba – in to se nanaša tudi na tako prepotentne komunistične internacionaliste, ki so zajahali konja, da bi pisali o jugoslovanskem preporodu in o času strasburškega Evropskega

parlamenta –, enkrat za vselej je treba doumeti, da smo del in ne celota, da ne obstaja nikakršna nacionalna prihodnost, ampak samo nacionalna preteklost – treba jo je spoštovati, ampak naj že enkrat umre – in da konec koncev obstaja samo ena Umetnost, ne pa Njegaš na eni in Milton na drugi strani sveta.

In konec koncev, da razlika med Beethovnom in Rodinom, med Kafko in Rubensom, razlika med čevljarjem in krojačem, ni tolikšna, da bi dopustila razpad duha ...

Obstaja samo en predmet, in to je OBRT. Pokrivati bi moral vse vrste umetnosti, vendar ne v zgodovinskem (za vraga, zelo pomembno je vedeti, da se je Shakespeare rodil v Avonu), ampak v dejavnem pomenu. Poslušajte Wagnerja, pa čeprav niste nikoli slišali za Bayreuth, glejte Renoirja, čeprav morda mislite, da je bil Šulov sodobnik, berite Dostojevskega, pa čeprav morda ne veste, da njegova književnost izhaja izpred strelnega zidu!

Sčasoma bo znanje prišlo samo od sebe in ta OBČUTEK bo našel svoj lastni red. Če bi zgodovina vsebovala sociologijo, ekonomijo in druge vede, in vse to v okviru POLITIKE, bi vse umetnosti spadale v OBRT, materni jezik bi postal SEMANTIKA – prva in končna znanost vseh znanosti, ki bi se pozneje spremenila v svojo višjo obliko, FILOZOFIJO. (Praktično filozofijo, ne pa pogrebno petje v visokem registru.)

Potem bi ostali samo še trije predmeti, ki bi se jih bilo vredno učiti: MATEMATIKA, PSIHOLOGIJA in GIMNASTIKA. Vsak od njih bi zaobjel preostala področja prihodnje človekove dejavnosti. Šola mora že enkrat prenehati biti nekrofil na pokopališču preteklosti.

Psihologija kot znanost o izkušnjah, gimnastika kot znanost o moči in matematika kot edina resnično delujoča znanost.

Naše predfakultetno izobraževanje traja danes natanko dvanajst let. Maturanti v povprečju niso stari več kot dvajset. Današnji otroci, dvajsetletniki, so bili še pred tristo leti odrasli. Ljubili so kot odrasli, bojevali so se kot odrasli, v parlamentu so govorili kot odrasli, vladali so kot odrasli, ubogali so kot odrasli in na koncu so kot odrasli umirali.

Ko se reši tega dvajsetletnega španskega škornja sodobne kulture, maturant komajda zna izbrati nov španski škorenj – fakulteto. Na njej ostane povprečno pet let. Pri petindvajsetih je v smislu odraslosti prav tako nezrel kot fantek, ki svoje kamenčkanje primerja z igro pandola. Grški petnajstletnik iz Sokratovega časa je bil neprimerno bolj moški kot tridesetletnik našega časa!

Demokracija je menila, da je dovolj posaditi človeštvo v šolske klopi, potem pa ljudje glasujejo za mesarja, ki je kandidiral za predsednika republike. Splošna volilna pravica in enaka izobrazba za vse – ti čarobni formuli parlamentarizma sta danes postali prav tako neokusni in iz mode kot popevke Mauricea Chevalierja.

Brez selekcije, in to metodične, ne bomo nikoli dobili intelektualcev. Samo večne učence!

Borislov Pekić
20. avgust 1955

Vir: spletna stran www.borislavpekić.com
Prevod: Mateja Dermalj

Draga braika, dragi bralec!

V tem trenutku, ko pišem prispevek za črno kroniko gledališkega lista, je slab mesec do napovedane premiere. Moram vam zaupati, da predstave še ni. In to še ni tako črno, je predvsem predvidljivo in naravno. Črno je to, kar boste šele prebrali. Vse, kar imamo, je material, iz katerega kriči ogromno nezadovoljstva. Najprej je to nezadovoljstvo posameznika, v skupini, potem v družbi in širše v svetu. To lahko berete zelo odprto, nepovezano z zgodbo filma *Idioti*, ki jo najbrž poznate. To je lahko tudi ustvarjalec, ki se mora znotraj celotne gledališke hiše boriti za svoj prostor, ker je ta ogrožen. Boril pa se na različne načine: z uporom, tihim opazovanjem, pasivnostjo, cinizmom, z gromkim smehom, nabritim humorjem, s pridnim delom ... Izбира borbe je odvisna od posameznikove osebnosti in verovanja, do kod sploh lahko še seže njegov glas. Če konkretiziram, je ustvarjalec igralec, dramaturg, koreograf, scenograf, režiser. *(Lahko pa je to tudi kdorkoli drug, ki ni nujno del gledališkega sveta, saj se zdi, da je tema borbe za svoj prostor lastna tudi vsem drugim ljudem, ki so vpeti v kakršnoli sistem.)*

Nazaj k ustvarjalcem: trčili smo ob ogromen zid. Gledališču se piše črna kronika. Gledališče trpi zaradi poškodb, nesreč, in upamo, da se mu navsezadnje ne bo pisalo osmrtnice. Boriti se je treba proti mehanizmu požrešnega institucionaliziranja ustvarjalnih procesov. Proti brezsrčnemu zniževanju sredstev. Po novem se je treba celo uklanjati pravilom, kaj se sme in česa se ne sme uprizorjati. *(V slovenskem prostoru je npr. stopil v veljavo zakon, ki prepoveduje kakršnokoli uprizorjanje kajenja. Ha ha hi hi ho ho.)* Nadalje, naše delo je žrtvovano za gostovanja, tekoče predstave, vsake in spoštovanje sindikalnih pravil. In vsem znotraj hiše je za to žal, pa vendar – ne gre drugače! Črno, črno, črno.

Zdi se, kot da je vse drugo pomembnejše od tega, zaradi česar so nas povabili, združili in plačali. Črno, črno, črno. Sprašujem se, kakšen sploh je namen te nove predstave. Če je njena naloga izključno in samo zapolnjevanje repertoarja, je moja odgovornost, da nemudoma izstopim iz projekta. Ali pa mu združeni svojci performativno končno že napišimo osmrtnico in objavimo datum pogreba. Se opravičujem za to črnino, ampak rubrika določa ton in kolektivno zavest vsebine. Če pa naj bi bila predstava izhodišče za razmislek, navdih in spremembo tako družbe kot ustvarjalcev samih (v kar verjamem in k čemur stremim), se sprašujem, v imenu česa naj jo na tak način in v takšnih razmerah delamo in kasneje igramo.

Material razpira podobna vprašanja. Skupina posameznikov, ki so dobro preskrbljeni in jim materialno ne primanjkuje ničesar, prične preizpraševati smisel svojega obstoja in početja. Pravijo, da družba postaja vse bogatejša, pa vendar ljudje niso nič srečnejši. Pravijo, da so ljudje zaradi udobja izgubili stik z nečim večjim, lepšim, celo neotipljivim. Naši »junaki« so na lovu za angelom. Menijo, da je ta angel idiot. Še več, verjamejo, da ima vsak od nas neke v sebi idiota, na katerega je pozabil. In tam, globoko v nas, se skrivajo vsi odgovori in morda izgubljena sreča. Postati idiot je po njihovem pot k bistvu lepote človeka, biti idiot je luksuz, znak napredka. Idioti so zanje ljudje prihodnosti. Ampak, ali v to zares verjamejo? Oziroma! So pripravljeni za to žrtvovati vse, kar že imajo? Kje je meja, do katere so se pripravljeni spustiti? In kje se bo zalomilo, ker je očitno, da se bo? Črno, črno, črno.

Mogoče pa je ravno to najpametnejša strategija; pričarati vam – v nekdanji filmski dvorani – toliko črnega, grotesknega, da se nam bo vsem skupaj preprosto utrgalo in bomo sredi vsega tega grdega morda končno ugledali luč človekove svobode?

Nina Rajić Kranjac

ZDR A VJE

KAJ JE SVOBODA?

Svoboda je omejena – to je nauk, s katerim se seznanjamo dojenček, ki se še plazi po vseh štirih. Do spoznanja, da je svoboda polna pasti, pa pridemo šele takrat, ko se učimo živeti.

Svoboda je paradoks. Če naj bi bil popolnoma svoboden – kar pomeni, da bi lahko uresničil svoje namere –, bi morali drugi to sprejeti, tudi če se moje namere ne bi skladale z njihovimi željami. Svobodno uresničevanje mojih želja se torej vedno odraža na položaju drugih ljudi. To pa se potem odraža na meni, na moji moralni zavesti. Kadar storim kaj zoper druge, imam pomisleke, in to skušam ublažiti z opravičilom, pojasnilom, da sem moral. Da ni bilo drugega načina niti alternative. Včasih skušam samemu sebi celo razložiti, da sem za drugega naredil vse, on pa zame ničesar. Kakor da je vzajemnost pojasnilo za neizpolnjevanje mojih moralnih dolžnosti!

Moralnost ne zahteva vzajemnosti. Moja moralna dolžnost je vedno korak pred tvojo. Taka izmikanja, pojasnila lastni vesti pa tako ali tako niso učinkovita, ker je vest neusmiljena in jih težko sprejme.

Po eni strani je drugi torej ovira za svobodo. Po drugi strani pa – kakor je z vztrajnostjo blazneža ponavljal duhovnik Józef Tischner – postanem svoboden, ko srečam drugega svobodnega človeka. Tu bi dodal: s svobodo se opijamo, ko se nam razkrije pogled na drugega svobodnega človeka. Predpostavka »moja in tvoja svoboda« je torej pogoj za mojo svobodo. Svoboda je vsesplošna ali pa je ni.

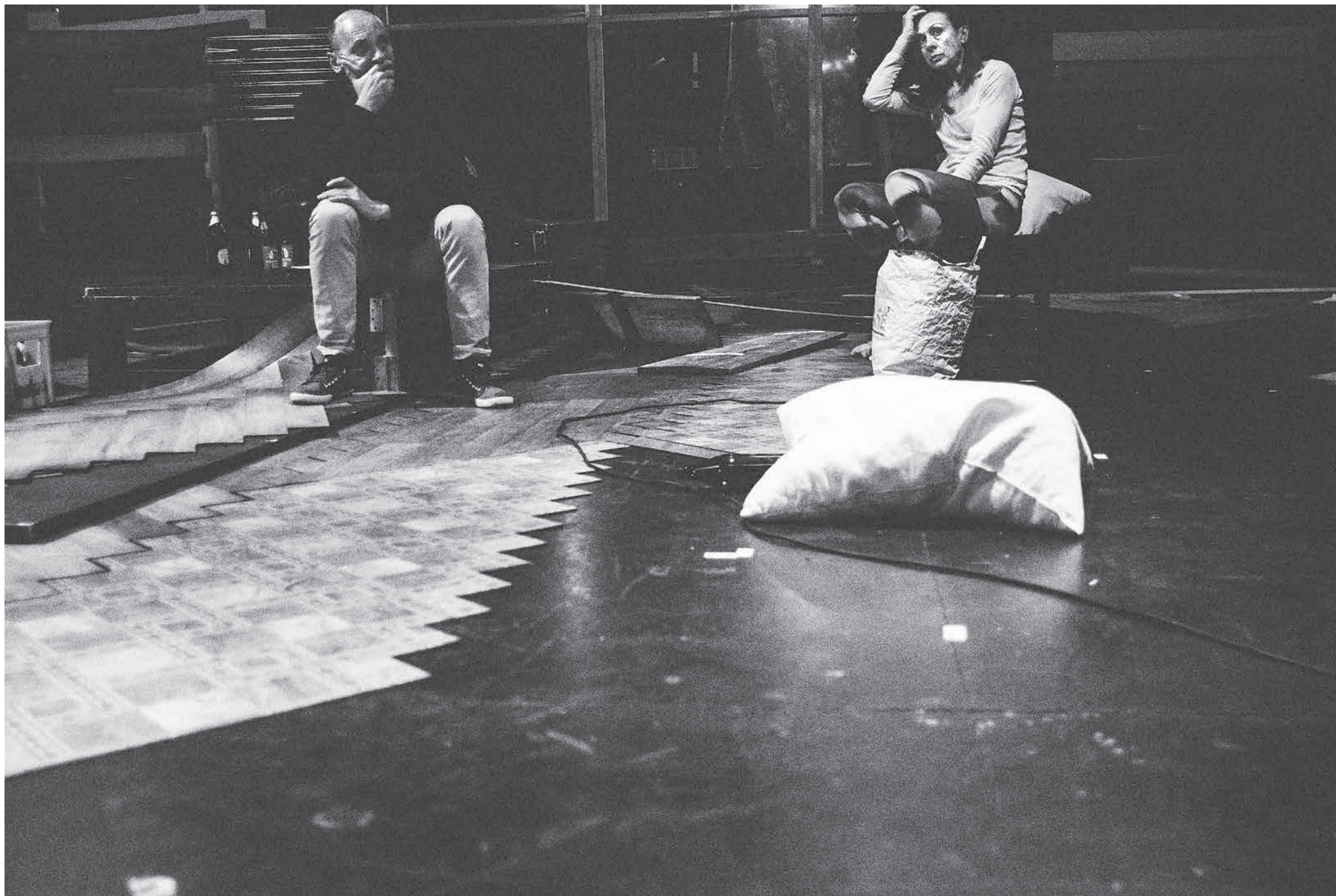
Svoboda je vedno povezana z nujnostjo kompromisa. Popolna svoboda, ki hkrati zadovolji obe strani, je nemogoča.

Velika trenutna postmodernost, v kateri živimo – individualizacija, razpad etičnih kontekstov, pešanje avtoritet, njihovo veliko število in pomanjkanje duhovne oblasti, ki bi utišala druge glasove –, je po eni strani velika nevarnost. Dovolj se je ozreti okrog sebe: živimo v skorumpiranem svetu, v katerem ne držimo niti besed niti ne izpolnjujemo obveznosti.

Po drugi strani pa je postmodernost velika priložnost. Nekdaj je našemu moralnemu življenju vladal etični kodeks, ki naj bi postal splošno veljaven. Vendar takrat ni šlo za moralnost, ampak za konformizem.

Moralna vzgoja po etičnem kodeksu je temeljila na tem, da v človeka vcepi poslušnost. Morala pa je, kot je govoril moj učitelj Emmanuel Levinas, pravzaprav stanje kronične negotovosti. In sam se s tem strinjam. Kajti morala ne temelji na zvestobi kodeksu, temveč na odgovornosti za druge. Moralen sem toliko, kolikor se te odgovornosti zavedam. Kolikor se zavedam, da tisto, kar naredim, vpliva na usodo drugega. Pušča sled.

Levinas zavrača pojem sobivanja z drugimi kot temelj morale. Ne gre za to, da bi skupaj korakali, temveč da bi bili skupaj v moralni skupnosti, ne za to, da smo z drugimi v skupini, ampak za to, da smo za druge. Svoje največje želje je treba torej potisniti ob stran in se številnim med njimi odreči. To zahteva požrtvovalnost in odpovedovanje lastnim interesom. Nenavadno pomembna lastnost te odgovornosti je brezpogojnost. Moralnost je zapoved, čeprav

Dario Yargo, Marula Oblak

Marula Oblak

Benjamin Kmetić, Blaž Šef, Maruko Oblak, Ramona Šalehar, Ivan Godnić, Daria Varga, Anja Novak, Stane Tomazin

OBRAZI PRIHODNOSTI

Stone Tomazin, Benjamin Krnčič

Marlene Oblok

Romana Šelehar

neizgovorjena. Vem, da sem dolžan, ampak – za vraga! – nihče mi ni povedal, kaj. In šele čez leta lahko začnem razmišljati, ali sem naredil, kar je bilo treba, ali pa bi lahko naredil več. To je trn v duši, ki ga ne morem izdreti.

Tudi sami vidite, kakšni so paradoksi svobode. Pravimo, da gre svoboda v korak s tveganjem, vendar ne smemo pozabiti, da gre z roko v roki tudi z moralnim tveganjem. Če vem, da je to moja dolžnost, me muči nenehna negotovost. Negotovost vase, nemirne noči, dvomi.

[...] Naučil sem se, da obstajata dva temeljna, nujna in neizogibna pogoja za človeka vredno življenje, ki prinaša zadovoljstvo. To sta varnost in svoboda. Druga brez druge ne moreta živeti. Varnost brez svobode je suženjstvo, svoboda brez varnosti pa je anarhija. Druga drugo potrebujeta, hkrati pa – kakor se včasih zgodi v zakonu – ne moreta najti skupnega jezika. Razmerje med njima je kakor igra, v kateri eden dobi toliko, kolikor drugi izgubi – več varnosti je mogoče dobiti samo za ceno odrekanja delčkom svoje svobode. Več svobode boste dobili samo za ceno izgubljene varnosti, večje negotovosti.

Émile Durkheim je zapisal: kakšna sreča, da imamo družbo, ki nas sili v civilizirano vedenje, drugače bi živeli kot sužnji strasti in čustev. Družba, ki nam organizira varno življenje, nas osvobaja čustev. Lahko, da je res tako. Vendar so ljudje po nekaj desetletjih začutili, da so nesrečni, ker so na altar varnosti položili večji del svoje svobode.

Se spomnite, kaj je leta 1929 rekel Sigmund Freud v knjigi *Nelagodje v kulturi*? Da je civilizirano življenje tržna menjava – del ene vrednosti dajemo v zameno za del druge vrednosti. Toda ko je Freud to zapisal, je bila resničnost trdna, solidna. Freudova diagnoza se je glasila: vse človekove psihične težave izvirajo iz tega, da smo ogromen del svobode zamenjali za varnost – varnost pred usodo, boleznijo, lopovi.

Prepričan sem, da bi Freud, če bi z njim danes imeli intervju, diagnozo postavil na glavo. Rekel bi, da trpljenje sodobnega človeka izvira iz tega, da je dosegel ogromno osebno svobodo, kakršne do zdaj ni imel, v zameno pa se je odpovedal ogromnemu delu varnosti. In ne gre za varnost pred teroristi. Gre za varnost v pomenu družbenega položaja, gotovosti vase, vere v svoje odločitve, zaupanja v avtoritete. Vse to je izgubljeno.

Kljub vsemu, kar smo mislili v času moje mladosti, je očitno, da se zgodovina ne razvija premočrtno proti svobodi, ampak niha. Smer iskanja, želja in sanj se je spremenila – ljudje se bojijo preveč svobode, sanjarijo o varnosti, o vrnitvi k skupnosti. Zato na Facebook dodajajo vse več prijateljev in se pretvarjajo, da ustvarjajo skupnost.

Zgodovinar Eric Hobsbawm je rekel, da se je o identiteti začelo govoriti, ko se je nehalo govoriti o skupnosti. Zdaj smo začeli govoriti o skupnosti, ker smo do grla siti identitete. Zdaj že vemo, katere identitete so nestabilne. Različne identitete nam dajejo občutek absolutnega leta v prostor, lahko izbiramo med njimi, jih prebiramo. Nekateri imajo več identitet hkrati, odvisno od tega, komu pošiljajo SMS-e. Ne moremo pa se na nič opreti. Hodimo po živem pesku, mi smo prekariat ... opotekamo se. Ne vemo, koliko časa bodo okoliščine, v katerih smo se v svojem življenju znašli, drža, ki smo jo zavzeli, trajale.

Ljudem bi rad pomagal doumeti, kakšno ceno so plačali zaradi spremembe položaja. Če življenje *online* primerjate s tistim *offline*, je prvo bistveno lažje od drugega. Da bi stik z drugim človekom uresničili *offline*, je treba veliko prizadevanj, poskusov, samoopovedovanja, odrekanja svojim interesom. Prav tako ga je težko prekiniti: treba si je izmišljevati opravičila, pojasnjevati, včasih lagati. In nikoli ne vemo, ali se bo ta znanec še kdaj vrnil.

Online je vse to strašno lahko. Enako lahko se je priključiti na splet kot izključiti. Nihče ne bo niti opazil, da sem nehal odgovarjati na SMS-e in objavljati poste.

[...] Maria Janion je zapisala: »V Evropo da, vendar z našimi mrtvimi.« Frankfurtška šola, ki je zame pomembna, se je usmerila prav v opominjanje na neuresničene možnosti, za katere je zgodovina postala pokopališče. Čeprav niso umrle, so ostale pod zemljo.

Nenehno dvomim – ta stara trdna resničnost sploh ni bila tako čudovita. Imela je svoje hudičeve negativne strani, vendar so bile to druge negativne strani kakor danes.

Ko sem bil fant, sem veliko bral Sartra. Govoril je, da si je treba ustvariti življenjski načrt, potem pa mu dodati kup receptov. In nato recept za receptom uresničiti. Recite kaj takega današnjim študentom in krohotali se vam bodo. Življenjski načrt? Številni med njimi bi bili srečni, če bi imeli načrt za naslednje leto.

Veste, o čem sem edino prepričan? Da je negotovost edina gotovost. V to res verjamem. Ko gledamo ta svet, tako potraten, neurejen, egocentričen, je to videti tako.

Zygmunt Bauman

V: Gazeta Wyborcza, posebna izdaja Magazyn Świąteczny

Izbior in prevod iz poljščine: Tanja Miletić Oručević

Prevod v slovenščino: Mateja Dermelj

D°M

Vedno znova si ponavljam: v gledališču imam dovolj diagnoz. Ja, živimo v krutem svetu, prepojenem s cinizmom medijske ugrabitve. Ja, živimo v apatičnem, otopelem svetu, sredi vedno številnejših vojn, naravnih katastrof, grozljivega človeškega trpljenja in nepravčnosti. Še vedno nismo do konca predelali niti zapuščine K & K, pa smo že dolgo pogrezneni v vladavino A & A (Anestezija & Amnezija). Neoliberalna mašinerija nas po eni strani navdaja s strahom, tesnobo, negotovostjo, neuresničljivimi ambicijami in plehkimi sanjami, po drugi pa nas oamlja in hipnotizira z nenehnimi potrošniškimi dejavnostmi. Ja, živimo v svetu norih razrednih razlik, nesramnih kršitev temeljnih človekovih pravic, brezvestnega kratenja temeljnih pravic žensk, in za vse, za kar smo mislili, da je že samoumevno, se je pokazalo, da ni tako. Fašizem se je že doobra udomačil, ne da bi se večina ljudi tega zavedala. Povsod vladata neumnost in brezsrčnost; poštenje, skromnost, marljivost, znanje, solidarnost so besede, iz katerih se norčujejo. Ja, živimo v nezanesljivem, nepredvidljivem, vedno bolj grozečem svetu s porušnim sistemom vrednot.

Vse to slišimo, beremo in doživljamo vsak dan. To je domet naše resničnosti. Zakaj bi se potem gledališče (ali katerakoli umetnost) s tem zadovoljilo? Gledališče, ki uteleša najmočnejšo magijo med vsemi mediji: magijo živega človeka (izvajalca) v strukturiranem srečanju z drugim živim človekom (gledalcem) sredi privzdigljene, zgoščene resničnosti teatrskega prostor-časa? Ne pristajam na nič manj kot na namero, hotenje, da polje te svobode v vsakem gledališkem početju vedno znova raziskujemo in vedno znova iščemo nove poglede na znano. Čeprav to še vedno ne pomeni, da bo pri vsakem projektu prišlo do premika. Ker je gledališče skupno potovanje in grajenje, smo vedno odvisni od (ne)hotenja drugih, vseeno pa odgovorni vsaj za lastno (ne)hotenje.

Dramaturško-režiserska in splošna strategija *Idiotov* je torej taka: iščemo razpoko. Razpoko v strupenem črnilu, v monolitu brezupa. V strjeni magmi cinizma, v neprozorni megli neumnosti in nevednosti. Razpoko v kamniti pokrajini sovraštva. Upor kot iskanje, iznajdevanje, ali pa ustvarjanje razpoke, ne pa kot bombe in barikade (čeprav je bilo некоč mogoče najti razpoko

tudi tako, a vedno le za kratek čas in s prav nasprotnimi dolgoročnimi posledicami).

Ko je kot odgovor na sodobno iskanje načinov upora vzpostavil načrtni idiotizem, je Lars zaslučil nekaj še vedno težko doumljivega, hkrati pa intuitivno hipno dojemljivega: kako je prek voljnega izklapljanja »naučenega« in »normalnega« človeškega vedenja in mišljenja, z osredotočanjem na spontano odzivanje in zrcaljenje okolja, mogoče priti do novega pogleda na resnico. Ševeda je izhodišče za *Idiote* tudi roman F. M. Dostojevskega z enakim naslovom v ednini, a vendar Lars prepleta več tematskih plati in motivov, relevantnih za naš čas, kot neusmiljen komentar vseh oblik družbenega upora, od časa Dostojevskega do zdaj. Ta komentar je ludističen in odmaknjen od moraliziranja, obenem pa je med vsemi Larsovimi filmi morda najbolj tehten etični izkaz, ker ostro zareže v vprašanje avtentičnega in posnetega oz. resnice in laži in njihove legitimnosti v določenem kontekstu. Zaznali smo, da se tisto, kar je v početju *Idiotov* sporno, nanaša tudi na naše početje v gledališču, tukaj in zdaj. Sicer pa sta konteksta, iz katerih črpamo vzvode, tako različna, da se neizogibno ukvarjamo tudi s to razliko.

Tipamo in tavamo po območju, razprtem v filmu *Idioti*, in hkrati razkrivamo svojo *terro incognito*. Dobrodošli na ozemlju, ki ga bomo nekeje vmes uzrli, se na njem začasno naselili (ker v »osvajanje« ne verjamemo) in kjer vas pričakujemo.

Katarina Pejović

ISM A BR A L C E V

LARS, CARE!

Zakaj nečesa ne maraš?
Kaj je lepota osamljenosti?
Kaj je tvoja najljubša glasba,
narejena po letu 2000?
Kaj najraje piješ in kdaj ...
Kaj je najboljša v življenju?
Men si carski, hvala
B. K.

DRAGI LARS!

Zakaj si se podredil glasbi, ki je posneta
vnaprej, če dobro veš, da bo vedno ostala
zunaj tvojega filma. No, tudi o tem nisem
več tako prepričan. A si ti doživel kaj takega,
čemur bi lahko rekel tvoja lastna seksualna
revolucija v enem koraku? Kot stikalo na
primer? A te to zares muči, da je še nisi in
da je zaradi tvojih let vedno bolj prepozna?
Morda je iritacija, ki jo čutim ob tebi, spet
podobnost. Ti ljubiš žensko, in samo skozi eros
lahko nastajajo tvoje trubadurske junakinje.
Pri enem tajske filmarju, ki ga rad gledam, ne
morem videt njega skozi film. Ampak to gotovo
pride v veliki meri od tega, ker je to tako druga
kultura. Torej, dragi Lars, če lahko zelo jasno
vidim enega človeka, potem težje sprejemem
film.
B. Š.

Lars von Trier

Zakaj se še nisi ubil?
Čist.
Hkrati egoist.
Provokator.
Preizpraševalec samega sebe in
drugih.
Všeč.
A si se kdaj utapljaj?
Mlad si bil lepši, ne samo fizično.
Direkten.
Jajca.
Ni veliko takih.
Srčni blefer.
Kaj piješ?
Politično nekorrekten.
Tebe pa hočejo ubiti s politično
korektnostjo.
Kako vzgajaš svoje otroke?
A si naci?
Haha. Hihi. Hoho.
S. T.

Nina nana, dojenček, nina nana, Lars.
Nina nana, sanjaj, Lars, kar sanjaj, da si
Bog, sanjaj, da razstavljaš in sestavljaš,
in svet so lego kocke.
Nina nana, ti ti ti, razvajeni Lars, delaš
ekscese, ker ti je dolgčas. Le sita rita
dela tako, in to je fuj fuj fuj, dojenček.
Nina nana, ti ti ti, šestdeset si star, pa
sta še vedno kriva mami in tati. Fejst
grdo, in fuj tudi to.
A nina nana, brez skrbi, ta svet je
preživel in preživi, ker so tu ženske
z nogami na tleh. Nimajo ranjenega
pogleda in niso žrtve, ugriznejo, včasih
vreščijo, a držijo močno in nikoli ne
spustijo.
Nina nana, dojenček Lars, za slovo te
razvežem ene tvojih poz – vzamem ti
von in tisti Trier ti ostane. Nina nana,
sladko spi.
Naprej.
M. O.

LARS,

ti si človek, tako kot jaz. Si car, ker
počneš točno to, kar hočeš in kakor
hočeš. Si predstavljaš svet, ki bi ga
vsak posameznik kreiral po svoje?
Ob tebi postanem žalostna in otožna.
In srh me spreleti. Rada bi ti zapela
eno pesem, ki izrazi moje občutje:
Potoček, postoj in povej,
kje domek je tvoj, mi povej.
Moj domek je tam pod goro,
kjer ptički veselo pojo.
Zakaj pa nemirno hitiš,
od doma in ptičkov bežiš?
Saj vrnem se spet pod goro,
ko dežek namoči zemljo.
R. Š.

Dragi Lars,

slutim da si izjemen režiser.
Vem, da vem o tebi še premalo, da bi te
lahko ocenjeval skozi film, seveda.
Ni me sram, ampak imam pa čisto
majhen občutek sramu, ker sem videl
premalo ali skoraj nič tvojih filmov. Kot
opravičilo, jebiga, dobrih filmov, ki sem jih
gledal, je nešteto, še boljših filmov, ki sem
jih izpustil, je trikrat nešteto.
Lars, obljudim ti, da bom pogledal čim več
tvojih filmov.
Lars, upam, da te bodo povabili na našo
premiero, in upam, da boš prišel, tako kot
sem jaz danes prišel na tvoj rojstni dan.
I. G.

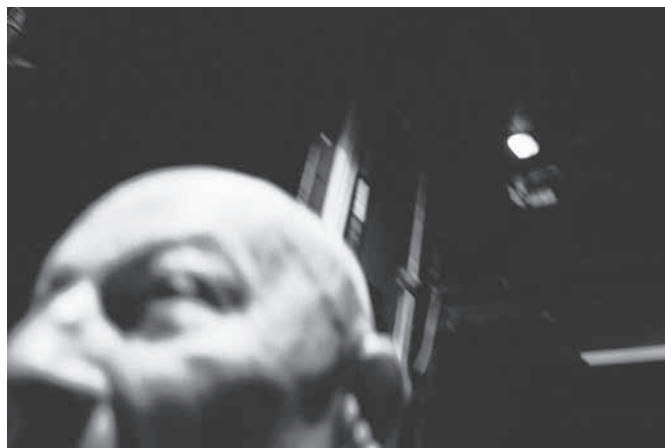
Dragi Lars!

Hvala ti za to, da se razkrivaš. Hvala,
da si nekdo, ki brani krhkost in ljube-
zen. Hudo mi je, da sam trpiš za vsem
tem sranjem. Morda pa ne trpiš. Morda
trpiš samo ob misli, da trpijo drugi.
Hvala ti, da si nekdo, ki mi kaže, kaj
pomeni delati umetnost z vso pred-
nostjo. Umetnost, ki te spreminja, in
umetnost, ki spreminja druge. Hvala
ti, da mi kažeš, da sta t. i. dobro in zlo
neizogibno prepletena, da je vse to
življenje. Ti si eno hiperinteligentno in
hipersenzibilno bitje. In potrebuješ og-
romno ogromno nežnosti. Če kdo zate
pravi, da si prasicca, bolnik ali norec, je
to zato, ker tudi sam potrebuje veliko
veliko nežnosti. Pazi nase.
Lars, če kdaj nisi pri sebi, je to zato, ker
si pri meni v sanjah.
Ko pišem tebi, pišem sebi.
Ko pišem sebi, pišem vsem.
Z dežjem,
z vodo,
ki jo tako zelo ljubiš
A. N.

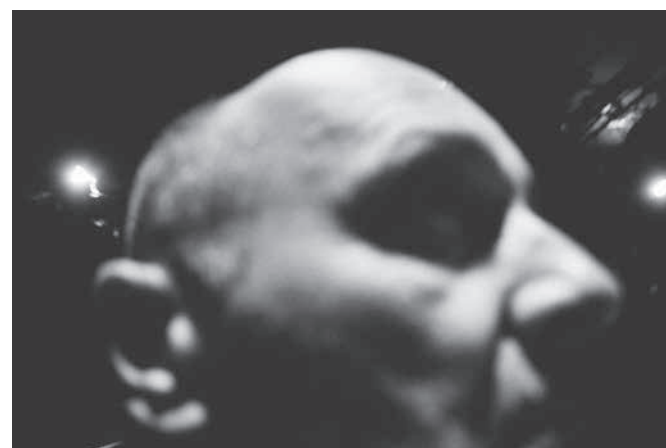
čao, lars

neznansko ljubo mi je, da obstajaš, ker si za ta svet zelo pomem-
ben
zaradi tega, kar prek svojih del počneš s sabo, in to pogumno
otrok si, ki vzklika »cesar je gol«, in to ne samo za cesarja,
ampak tudi za strukture, avtoritete in hierarhijo, to je za goloto
samo
to ni poza, to je resnica
odnos do ženske me še posebej intrigira (ker sem tudi jaz ženska,
hihihi), ker ta nikoli ni samo ženska, ampak je lahko tudi celotno
prebivalstvo, civilizacija ali načelo, ki zaradi zgrešene konstela-
cije trpi in potem trpi vse
hkrati te sovražim in te ljubim, kar pomeni ljubim

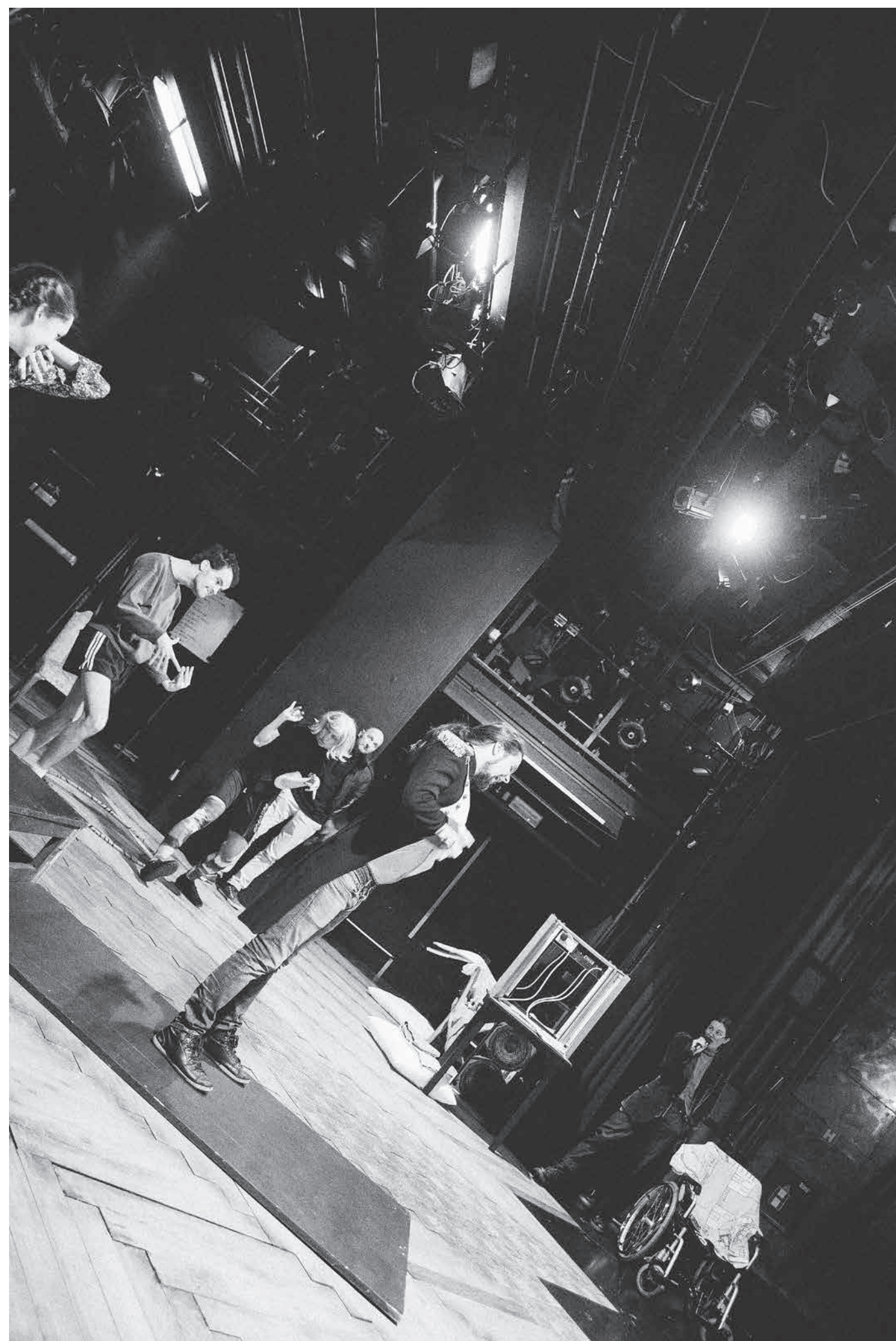
D. A.

Ivan Godiš

Dario Varga

Anja Novak, Blaž Šef, Maruša Oblak, Dario Varga, Stane Tomazin, Romana Šalehar

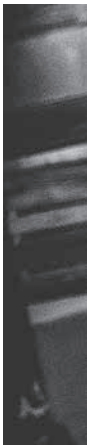
Anja Novak

Anja Novak

Ivan Gadnić

P I S M A A N I M N E O B S E D E N E O B Ž E V A L K E

I. pismo

Dragi Lars!
Lars, jaz sem tvoja krhka ženska
in te razumem.
Lars, ti veš, da je življenje
absurd.
Lars, ti moj hipersenzibilni
ljubimec,
krhek in nor, neizprosen,
svoboden ...
A v tem svetu je izbrat svobodo
samomor.

Lars, ob meni bi se nehal celo
drogirat!
Lars ... ti, ti, Lars ...
Lars, ko ti rečejo, da si prasica,
bolnik ali norec,
je to zato, ker ti zavidajo in jih je
strah,
saj spreminjaš bolečino v zlati
prah.

Umetnik naj bo nor, da bo
presežek svoje dobe,
a čim bolj neškodljivo naj živi in
hitro umre.
Ko je neprimeren družbi, ga
zaprimo v bele sobe.
Če umetnik ne trpi, mu
ustvarjalnost (menda)
popusti.

Lars, jaz sem tvoja krhka ženska
in te razumem.
Lars, pazi nase!
Lars, hvala, da nisi še en površen
umetniški šarlatan.
Lars, ti si v duši divji srečen
cigan.

Lars, če se kdaj počutiš, kot da
nisi pri sebi,
je to zato, ker si pri meni v
sanjah.

Lars ...
Tam, kjer poklekne, tam je
naš oltar.

II. pismo

Dragi Lars,
večer se steka v noč,
moja lica so rdeča in moj jezik je
nabit in vroč.
A vem, da to ni najin zadnji ples,
krila imava mlada in polna
pisanih peres.

Jaz sem tvoja krhka lady,
takoj sem razumela!
Ne da sovražim, da ljubim, sem
na svetu,
če bi dal mi prstan, jaz takoj bi
ga vzela.
Skupaj postaneva čista čarovnija
in sva temu svetu v
preplah,
saj se čudijo, kako spreminjava
vso bolečino v zlati prah,
ki posipa svet s svetlobo sonca,
o Lars,
najini norosti nočem nikoli videt
konca.

Če ne vzameš si svobode,
nihče ti je ne podari.
Če ne zasmiješ se, ko jočeš,
nihče namesto tebe tega ne
stori.
Lars, jaz sem tvoja krhka lady,
takoj sem razumela.
Z menoj si lomil valove,
da bi izgnal vse strahove
pred tem, da je treba
svoje solze skrivat in
si jezik redno izmivati.

Lars, ti veš, kako je bit *persona
non grata*,
ti veš, kako je, ko ti zaloputnejo
vrata.

Lars, večer se steka v noč
in moj jezik ima čedalje večjo
moč.
Prezrta bolečina najbolj boli,
ti me učiš, kako se jo izkriči.

Lars, če se kdaj počutiš, kot da
nisi pri sebi,
je to zato,
ker si pri meni
v sanjah.

P. S.: Oprosti, ker ti včasih
napisem iste stvari kot v prejšnjih
pismih, ampak hočem, da to
slišiš znova in znova ...

III. pismo

Lars,
ti si sonce,
ti si genij,
ti si Buda,
ti si Bog,
ti si Angel,
ti si varuh,
bodi vedno
ti z menoj.
O, Lars!
Ti žafran,
ti jasmin,
ti ognjič,
ti lek,
ti opij,
ti nektar.
Lars,
ti si ...
Ja, ti si!
Drugih ni!
Samo zate
v meni ljubezen
še tli.

LARS!
Ti me reši,
ti me spasi,
ti me vodi
ti me vozi,
ti me napiši,
ti me nariši,
upraviči in
povzdigni me!
Lars!
Nauči me!
Treniraj me!
Režiraj me!
Posnemi me!
Na kolenih te prosim,
ti lansiraj me!

Lars, če se kdaj počutiš, kot da
nisi pri sebi,
je to zato,
ker si pri meni
v sanjah.

Nedokončano ljubezensko pismo

MN ENJA

Ljubi moj Mladinc, lepoteč moj!

Sprašuješ se, zakaj zdaj to. Ti bom razložila. Najprej se sprosti.

Prosil si me, naj napišem pismo Larsu von Trierju. Njega ne poznam in ne vem, kaj bi mu sploh lahko povedala. Zato sem se odločila, da pismo napišem tebi, saj imam s tabo tako živo, dinamično, ne vedno lahko, ampak nadvse ljubezensko razmerje. Razmerje, polno možnosti, ki se, kot je videti, ne morejo nikoli do konca uresničiti. Zaradi različnih razlogov. Odločila sem se tudi, da te bom nagovarjala v moškem spolu, saj se za žensko mojih let to spodobi. Ne nazadnje – živimo v patriarhatu. Torej si zame v trenutku, ko to pišem, moški. Rada bi bila nepretenciozna. Rada bi bila pretenciozna.

Si lep moški, inteligenten, dobro preskrbljen, izjemno nadarjen, veliko si prebral, še več ljudi si spoznal. Veliko izkušenj in bogato večplastno življenje je za tabo. Svetla prihodnost pred tabo. Lahko bi predaval na faksu, lahko bi bil direktor prestolnice kulture, lahko bi bil tudi vrhunski politik. Kljub temu si se odločil za drugačno pot. V tem sva si podobna. Iz dneva v dan nagovarjaš navadne ljudi, otroke, natakraje, gospe v letih, župane, Romune, Nemce, Južnoameričane, festivalsko in lokalno občinstvo. Ti govoriš vse človeške jezike in angelske prav tako. In čeprav si zame v tem trenutku moški, si tudi gledališče.

Dragi moj, tako imenovani navadni ljudje mislijo, da vate hodimo, da bi postali bolj kulturni, urbani, razgledani, da »bi se videlo, da hodimo v gledališče«, pravijo. Jaz hodim v gledališče zato, da bi se mi kaj zgodilo, da bi lahko iz dvorane prišla malo drugačna, kot sem prišla vanjo, da bi spoznala nekaj o svetu in, kar je še pomembneje, o sebi. Zame je gledališče magija, prvirnska dejavnost, v tem virtualnem svetu gledališče še vedno lahko naredi nekaj, česar internet ne zmore. Združi nas in razdruži, zares, z drugimi in od drugih, s seboj in od sebe.

Ljubi moj, verjetno veš, da je kultura že nekaj časa v krizi. Na vseh ravneh prihaja do amaterizacije, provincializacije in zniževanja vseh možnih kriterijev. Dogaja se nam poskus prostega trga. Dogaja se še nekaj, nekaj grozljivega: velike ideje, vizije in ideale so nadomestili majhni, partikularni in zasebni interesi. Vem, da razumeš, kaj mislim. Pravijo, da je to zaradi produkcijskih razmer, kot da bi bile te nekaj naravnega, absolutnega. Sprašujem se,

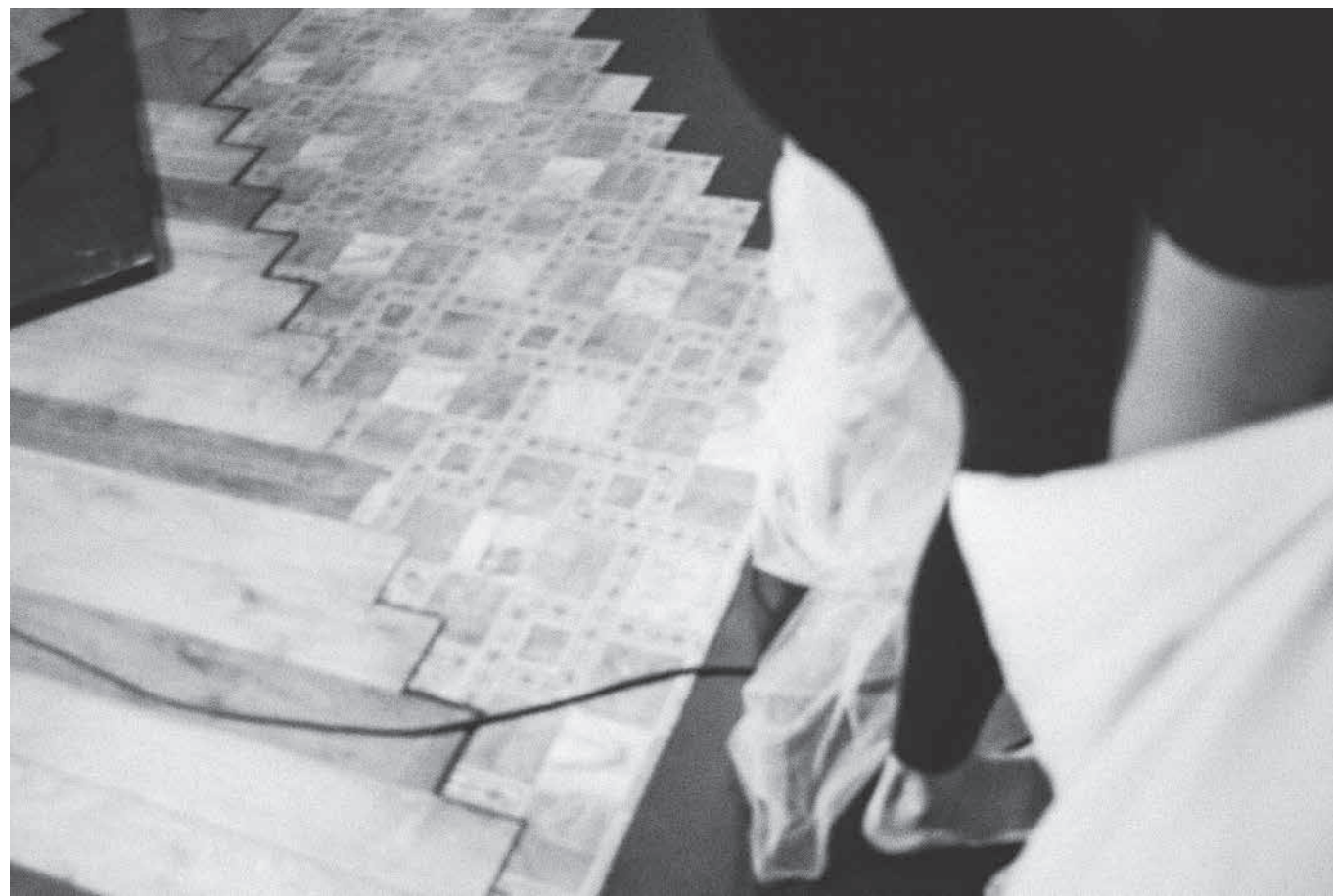
kdo stoji za tem. Minister za kulturo? Darwin? Bog? Ti? Jaz? Hiperprodukcija je proces, med katerim se na videz dela veliko, torej veliko »izdelkov«, katerih učinek je zelo majhen. Premajhen. Kdo lahko to ustavi, kdo se ob tem dejstvu lahko počoha po glavi in kdo ima moč, da se lahko odloči, da bo stvari uredil drugače, če ne ti, preljubi moj? Kdo se lahko odloči, da bo spoštoval človeka in vlagal vanj, če ne mi? Kdo danes sploh lahko razume, da je gledališče velik, zapleten organizem z veliko soodvisnimi procesi in ne poceni zabava za milijone? Kdo je danes zmožen samorefleksije, samokritike, razumevanja sodobnosti in premišljevanja možnih skupnosti, vseh teh zagat življenja in gledališča, če ne jaz in ti, ljubezen moja? Kdo nam danes lahko pokaže, v čem je najina moč, če ne midva sama? Vem, da me razumeš, ljubljani.

Ko sva že pri omenjenih produkcijskih razmerah, ti povem skrivnost – če delaš projekt dva meseca, boš vedno dobil samo predstavo, narejeno v dveh mesecih. Če v delovnem procesu nenehno sklepaš kompromise, bo rezultat vedno kompromis in nič več. Če ne integriraš vseh potreb in ne upoštevaš zakonitosti človeških in umetniških odnosov, se bo to poznalo na tebi, izgubil boš sijaj v očeh, preveč in prezgodaj se boš zgubil, morda boš postal celo alkoholik. Saj si svetovljan in ne lokalpatriot svoje ulice, mater da si!

Dragi moj, ali je gledališče v tem trenutku, ko se ves svet že spet sprašuje, kako naprej, zmožno nositi dejanske spremembe ali je kljub vsemu navadna buržoazna zabava? Počni karkoli, samo prosim te, nikoli ne poskušaj zadovoljiti povprečne gledalke v meni! Zakaj bi bil *comme ci, comme ça, fuck it?* Če bi bil rad *killing machine* – bodi to! Kaj bi lahko počela drugega kot to, da te z vsem srcem podprem in postanem tvoje orožje? Samo en nasvet imam zate: takoj moraš evakuirati svoje občinstvo in ga ne smeš spustiti nazaj, dokler ne bo pripravljeno ubijati za to, da bi prišlo noter!

Rada te imam,
Dragana

P. S.: *Everything is seduction and nothing but seduction. They wanted us to believe that everything was production.* (Jean Baudrillard, *Seduction*, via Fakmi Krist on FB)

Arja Novak, Stone Tomazin

Blaž Šer

Anja Novak

Lars von Trier (1956)

je sloviti danski filmski režiser in scenarist, soustanovitelj danske produkcijske hiše Zentropa, pa tudi eden od utemeljiteljev danskega gibanja Dogma v devetdesetih letih dvajsetega stoletja. Za svoje delo je prejel prek sto nagrad na festivalih po vsem svetu. Na začetku kariere med študijem na Danski nacionalni filmski šoli se je posvečal krajšim formam. Njegov prvi kratkometražni film je bil *Vrtnar orhidej* (1977), omeniti pa velja še *Nokturno* (1980) in diplomski film *Slike osvoboditve* (1982). S prvim celovečernim filmom, *Element zločina* iz leta 1984, se je predstavil na filmskem festivalu v Cannesu, z njim vzbudil veliko pozornosti in prejel

tehnično nagrado festivala. *Element zločina* je bil prvi film njegove *Evropske trilogije* z avtorskim pogledom na prihodnje evropske travme; vanjo sodita še *Epidemija* (1987) in *Evropa* (1991). Von Trier je nato ustvaril televizijsko serijo *Kraljestvo*, je bila večinoma posneta z ročno kamero in je kršila vsa konvencionalna pravila osvetlitve, povezanosti in montaže ter tako že napovedovala Dogma 95. Po rigoroznih pravilih Dogme je leta 1998 posnel *Idioti*, ki so drugi film njegove *Trilogije zlatega srca*; prvi del predstavlja *Lom valov* (1996), zadnjega *Plesalka v temi* (2000). Od Dogme 95 se je kmalu poslovlil, kasneje je posnel znamenita filma *Dogville* in *Manderlay* kot dela trilogije *Dežela priložnosti*, na tretji del *Washington* še čakamo. Zelo odmevna je tudi njegova *Trilogija o depresiji* s filmi *Antikrist*, *Melanholija* in *Nimfomanka*. Von Trier je depresivec, kontroverzna osebnost in provokator, edino, kar ga ne spravlja v stisko, je snemanje filmov, pravi v intervjujih. V svoji štiri desetletja trajajoči karieri je posnel filme najrazličnejših žanrov, uporabljal različne tehnične možnosti ter raziskoval eksistencialne, družbene in politične teme, zelo pogosto se je ukvarjal s tematiko duševnega zdravja.

REŽIJSKA FILMOGRAFIJA:

2018	Hiša, ki jo je zgradil Jack (The House That Jack Built; v fazi produkcije)
2013	Nimfomanka (Nymphomaniac)
2011	Melanholija (Melancholia)
2009	Antikrist (Antichrist)
2007	Zaposlitve (Occupations, kratki film za omnibus Chacun son cinema, posnetem ob 60-letnici cannskega filmskega festivala)
2006	Glavni šef (Direktøren for det hele / The Boss of It All)
2005	Manderlay
2003	Dogville
2003	Pet prepek (De Fem Benspænd / The Five Obstructions)
2001	Dan D (D-Day)
2000	Plesalka v temi (Dancer in the Dark)
1998	Idioti (Idioterne / The Idiots)
1997	Kraljestvo II (Riget II / The Kingdom II)
1996	Lom valov (Breaking the Waves)
1994	Kraljestvo (Riget / The Kingdom)
1994	Zbornica (Lærerværelset / The Teacher's Room)
1991	Evropa (Europa)
1988	Medeja (Medea)
1987	Epidemija (Epidemic)
1984	Element zločina (Forbrydelsens Element / The Element of Crime)
1982	Slike osvoboditve (Befrielsesbilleder / Images of Relief)
1981	Poslednji detajl (Den Sidste Detalje / The Last Detail)
1980	Nokturno (Nocturne)
1979	Menthe – srečnica (Menthe – la Bienheureuse)
1977	Vrtnar orhidej (Orchidégartneren / The Orchid Gardener)

Nina Rajić

Kranjac

je režiserka najmlajše generacije. Rodila se je leta 1991 v Beogradu, osnovno in srednjo šolo pa je obiskovala v Mariboru. Poleg zaključenega programa mednarodne mature na tamkajšnji Drugi gimnaziji je uspešno končala glasbeno šolo (smer klavir) ter Konservatorij za glasbo in balet Maribor (solo petje in saksofon). Na študij gledališke in radijske režije na AGRFT se je vpisala leta 2010. Vsakih nekaj let se zgodi, da kak mlad režiser ali režiserka še v svojih študentskih letih gledališko javnost poenoti v mnenju, da je izjemen talent. Uprizoritev besedila Simone Semenič *1981* (2014), s katero je Nina Rajić Kranjac (1991) opravila eno od semestrskih nalog v okviru študija gledališke in radijske režije na AGRFT, je bila leta 2014 eden od vrhuncev sezone. Zanj je prejela nagrado na Mednarodnem festivalu dramskih umetnosti v Zagrebu in študentsko Prešernovo nagrado 2014 za najboljšo uprizoritev, leta 2015 pa je predstava dobila Šeligovo nagrado kot najboljša uprizoritev na Tednu slovenske drame v Kranju. Kot rezidenčna avtorica (2015) je v Gledališču Glej zrežirala *Zborovanje ptic*, ki temelji na Carrièrjevi adaptaciji sufijske pesnitve Farida ud-Din Attarja iz 12. stoletja. Nina je z *Zborovanjem ptic* sodelovala v tekmovalnem programu 56. mednarodnega gledališkega festivala MESS v Sarajevu, ki je potekal med 30. septembrom in 9. oktobrom 2016. Predstava je tam osvojila kar dve nagradi: Nina Rajić Kranjac jo je dobila kot najboljša mlada režiserka, igralska ekipa (Petja Labović, Sara Dirnbek, Nataša Keser, Blaž Dolenc, Nejc Cijan Garlatti in Benjamin Krnetič) pa za kolektivno igro v predstavi.

Katarina Pejović

je dramaturginja, intermedijška umetnica, pisateljica, pedagoginja, kulturna aktivistka in prevajalka. Njena umetniška dela in projekti so bili izpeljani in/ali predstavljeni že v več kot dvajsetih državah. Od leta 2001 do 2012 je bila v tandemu z Borisom Bakalom soavtorica projektov umetniške platforme Bacači Sjenki (Metalci senc), ki so jih prikazali v sedemindvajsetih državah in so prejeli več mednarodnih priznanj, med drugim tudi dve posebni nagradi Bitefa. Je dobitnica nagrade Desmond Tutu Fellowship Award za leto 2009. Od leta 2013 kot zunanja sodelavka predava na ADU (Akademiji za dramsko umetnost) v Zagrebu, in sicer na Oddelku za produkcijo. Zadnja leta se najbolj posveča dramaturškemu delu na Hrvaškem in v Sloveniji ter pedagoškemu in intermedijškemu delu na Hrvaškem, Severnem Irskem in Malti.

Urša Vidic

vizualna umetnica, je leta 2008 končala magistrski študij slikarstva na Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje v Ljubljani. Javnosti se je predstavila s številnimi samostojnimi in skupinskimi razstavami v Sloveniji in tujini. Za svoja dela je prejela več priznanj in bila tudi večkrat nominirana v sklopu mednarodnih selekcij, kot so Award for Central and Southeast Europe (2007) ter nagrada sklada Vordemberge-Gildewart (2010). Z dolgoletno sodelavko Meto Grgurevič sta v okviru 30. grafičnega bienala v Ljubljani (2013) prejeli priznanje žirije za delo *Galanterie Mécanique/Fil d'argent*. V slovenskem gledališkem prostoru se je kot scenografka začela uveljavljati leta 2010. Do danes je ustvarila že več kot petindvajset scenografij za gledališke predstave pod taktirko režiserjev, kot so Vinko Möderndorfer, Aleksander Popovski, Boris Kobal, Tijana Zinajić, Jure Novak, Andrej Jus, Nina Rajić Kranjac in drugi. Živi in dela v Ljubljani.

Ljubica Čehovin - Suna

je grafična in industrijska oblikovalka, kostumografka in modna stilistka, predana preučevanju sledi, spominov, arhetskikh oblik in neverbalnega komuniciranja. Diplomirala je na Oddelku za arheologijo Filozofske fakultete v Beogradu. Kot oblikovalka je sodelovala s številnimi naročniki v Sloveniji in po svetu. Med njenimi najpomembnejšimi deli so: Beograd IIII (kolekcija spominkov za Beoizlog KCB, 1990–92); Zajtrk s Plečnikom (spominki in darila Ljubljane, 2007); Dolce Vita Beograd (spominki, posvečeni beograjskim domovom, KCB, 2008); darila za protokol Črne gore (uporaba kulturne dediščine, 2008–09); ŠUMI za MML Retro (Mestni muzej Ljubljana, 2008); SO SLOVENIANI! (ikone Slovenije, 2012) ... Delala je tudi v marketingu, promociji in svetovanju. Od leta 1991 je članica Združenja likovnih umetnikov uporabne umetnosti in oblikovanja Srbije, od 2006 pa Društva oblikovalcev Slovenije.

Dragana AlfIREVIĆ

je delavka na področju sodobnih uprizoritvenih umetnosti. Rajena je leta 1976 v Beogradu. Leta 1998 je soustanovila neodvisno mednarodno gledališko skupino Kraft teatar. Od takrat soustvarja predstave, ukvarja se z organizacijo, produkcijo in izobraževanjem, dela s posebnimi in marginaliziranimi skupinami, občasno tudi piše. Zanimajo jo koreografija kot razširjena praksa, vzpostavljjanje mostov med teorijo umetnosti/družbe in prakso, raziskuje pa tudi umetniške potenciale onkray odra. Je soustanoviteljica Nomad Dance Academy (NDA), mednarodne platforme za sodobni ples. V Beogradu je soustanovila organizacijo STANICA – servis za savremeni ples (STANICA – servis za sodobni ples) in festival sodobnega plesa Kondenz. Od leta 2007 živi in dela v Ljubljani, kjer je soustanovila NDA Slovenija in CoFestival, in sodeluje z različnimi organizacijami in umetniki.

Slovensko mladinsko gledališče
Vilharjeva II, 1000 Ljubljana
T: + 386 (0)1 3004 900
F: + 386 (0)1 3004 901
E: info@mladinsko-gl.si
www.mladinsko.com

Strakovni svet SMG:
mag. Maruša Oblak – predsednica, Tatjana Ažman, Tomaž Gubenšek,
dr. Bojana Kunst, Blaž Šef

Direktor: Tibor Mihelič Syed
Umetniški vodja: Goran Injac
Režiserja: Matjaž Pograjc, Vito Taufer
Dramaturginja: Urška Brodar
Vodja trženja: Helena Grahek
Asistentka: Katarina Košir
Lektorica: Mateja Dermelj
Strokovna sodelavka: Tina Malič
Tehnični vodja: Dušan Kohek
Vodja projektov: Dušan Pernat
Vodja koordinacije programa: Vitomir Obal
Tajnica gledališča: Lidija Čeferin
Računovodkinja: Mateja Turk
Knjigovodkinja: Tina Matajc
Prodaja vstopnic: Gabrijela Bernat, Sanja Spahić

Predstava je nastala s podporo Ministrstva za kulturo RS.
Ustanoviteljica Slovenskega mladinskega gledališča je Mestna občina Ljubljana.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

Mestna občina
Ljubljana

Prodaja vstopnic

- v Prodajni galeriji
Trg francoske revolucije 5, 1000 Ljubljana
od ponedeljka do petka med 12.00 in 17.30
ob sobotah med 10.00 in 13.00
01 495 33 12
- pri gledališki blagajni
Vilharjeva II, 1000 Ljubljana
01 3004 902
uro pred začetkom predstave
- na spletu
www.mladinsko.com
nakup vstopnic s popusti prek spleta ni mogoč

Gledališki list Slovenskega mladinskega gledališča – sezona 2016/2017
Številka 4
April 2017
Izide ob vsaki premieri
Izdalo Slovensko mladinsko gledališče
Za izdajatelja Tibor Mihelič Syed
© Vse pravice pridržane
Uredništvo: Urška Brodar, Mateja Dermelj, Helena Grahek, Goran Injac,
Tina Malič, Tibor Mihelič Syed
To številko uredili: Nina Rajić Kranjac, Katarina Pejović
Lektorica: Mateja Dermelj
Redaktorici: Urška Brodar, Tina Malič
Oblikovanje: Mina Fina, Damjan Ilić, Ivian K. Mujezinović – Grupa Ee
Fotografije: Ivian K. Mujezinović
Tisk: Fotoprospekt, d. o. o.
Naklada: 500 izvodov

Blaž Šef, Stane Tomazin, Anja Novak

IDIOT

